



11.10. Kościół p.w. św. Michała Archanioła we Wtelnie

Wtelno położone jest w odległości około 17 km na północ od Bydgoszczy, 2 km na zachód od drogi Bydgoszcz-Gdańsk. Kościół wznosi się w środku wsi, po wschodniej stronie drogi na wzniesieniu. Jest orientowany, główną fasadą z wieżą zwrócony ku drodze. Teren wokół świątyni zajmuje cmentarz otoczony starodrzewiem i murem. Od zachodu, od strony drogi prowadzi wejście przez bramę poprzedzoną schodami. Drugie wejście znajduje się od północy od strony plebanii. Plebania została wzniesiona prawdopodobnie około połowy XIX w. i usytuowana jest po wschodniej stronie kościoła. Plebania jest murowana, tynkowana, kryta dachem dwuspadowym. Folwark należący dawniej do proboszczy rozciąga się po wschodniej stronie plebanii. Cmentarz otaczający kościół jest miejscem spoczynku m.in. Leona Wyczółkowskiego, a także miejscowych proboszczów.

Historia

Nazwa Wtelno zaczyna występować na stałe od XV wieku, w dokumentach z lat 1307 i 1315 występuje nazwa Vitelno. Początki i rozwój parafii we Wtelnie wiążą się z klasztorem Cystersów osiadłych w 1253 r. w Byszewie, a następnie przeniesionych do Koronowa. W 1307 roku cystersi z klasztoru byszewskiego kupili Wtelno od Włodzimierza Jarosławicza z Łojewa, dworzanina książąt inowrocławskich Leszka i Przemysława. Wtelno należało do Cystersów aż do kasaty zakonu w 1819 r. Parafię założyli Cystersi około 1470 r. wyłączając ją z byszewskiej lub koronowskiej. Do parafii należały wioski: Tryszczyn, Szczutki, Gościeradz i Wtelno.

W latach 1785-87 za opata Jana Chrzastowskiego wystawiono obecny murowany kościół na fundamentach z kamienia polnego. Miał on pierwotnie 2-przęsłową nawę w prezbiterium w jej przedłużeniu. W roku 1863 świątynia została powiększona staraniem ks. Augustyna Maszkowskiego. Przedłużono kościół ku wschodowi dobudowując dwie kaplice i prezbiterium. Kościół był konsekrowany 22 czerwca 1876 r. przez ks. sufragana Jeschke. W 1908 r. została dostawiona wieża zachodnia. Wieża świątyni ma elewację 3-kondygnacyjną i zwieńczona jest 8-bocznym hełmem cebulastym z latarnią o ażurowych ścianach zamkniętych arkadami. W zwieńczeniu znajduje się krzyż. W narożniku wieży w przyziemiu na ścianie została umieszczona tablica piaskowca upamiętniająca fundację kościoła.